

10. Добровольська В.В. Щодо диференціації суб'єктів державного контролю у сфері господарювання // Актуальні проблеми держави і права. 2011. С. 541-545.

11. Про затвердження Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів: пост. КМ України від 06.05.2000 № 770 // Офіц. вісн. України. 2000. № 19. Ст. 789.

12. Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності: указ Президента України від 23.07.1998 № 817/98 // Офіц. вісн. України. 1998. № 30. Ст. 1119.

13. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // Відом. Верхов. Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

Надійшла до редакції 15.05.2018

Shevchuk O M Types and classification of state control over the legal traffic of narcotic drugs of psychotropic substances and precursors. The article defines that the state control over the legal turnover of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors is differentiated depending on: the content of control, its scope, controlling entities, the scope of powers of the control body, the nature of the subject's relationship with the controlled entity. The list of grounds for its division into species by: object and subject of control measures is established; on the subject of the initiative for their conduct; by the scope of powers of subjects of state control; structural construction of executive bodies; the purpose of using narcotic drugs, psychotropic substances and precursors in the sphere of their legal circulation; control regime, is applied to specified means, substances and precursors; the observance of quotas within which the activities of legal entities are carried out; on the grounds of the inspection; by sources of receipt of data on control; on the quantitative composition of subjects of state control; if possible, record the process of control by means of audio and video equipment; on the sphere of relations for the implementation of economic activities related to the circulation of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors.

Keywords: state control; turnover of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors; types of state control over the legal circulation of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors; criteria for the classification of state control over the legal circulation of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors.

УДК 343.57

Шинкаренко І.Р.

кандидат юридичних наук, професор
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПРОБЛЕМИ НАУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН І ПРЕКУРСОРІВ

Визначено теоретико-прикладні проблеми та наукове забезпечення державної політики у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на теренах України. Досліджено теоретичне підґрунтя та криміногенну ситуацію у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в Україні. Вивчено прогалини теоретичних досліджень здійснених в останні роки. Наголошено, що ефективність діяльності держави у цій сфері повинна підвищитись насамперед за рахунок формування системи наукового забезпечення спрямованої на виявлення ознак злочинної діяльності у сфері незаконного обігу наркотичних засобів та формування ефективного оперативно-розшукового, криміналістичного та експертного забезпечення досудового та судового розслідування. Виокремлено основні риси криміногенної ситуації у сфері протидії наркотичній злочинності та структурні елементи наукового забезпечення діяльності державних інституцій. Визначено основні завдання наукового забезпечення державної політики у сфері підвищення ефективності боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів.

Ключові слова: державна політика, наркобізнес, наркотичні засоби, моніторинг наркотичної ситуації, наукове забезпечення, протидія наркотичній злочинності, канали транзиту наркотиків.

«Незаконні наркотики ... поступово стають основним видом діяльності та джерелом прибутку для організованих злочинних угруповань. Усе це диктує потребу переходу від окремих кампаній та акцій у сфері боротьби з наркотиками до науково зваженої, єдиної державної політики, спрямованої на подолання одного з найнебезпечніших загрозливих викликів сучасності»

(Тимошенко В.А., Яценко В.А.)

Постановка проблеми. «Сучасна вітчизняна злочинність є особливим різновидом злочинності – це злочинність кризового типу. Що це означає? З одного боку, вона – породження соціальної кризи в Україні, а з другого, створює благодатне підґрунтя для поглиблення кризи. Вивести країну з соціальної кризи можна лише розірвавши це зачароване коло» [1].

Означене повною мірою відноситься і до наркотичної злочинності. Остання у своїх транснаціональних формах створює загрозу національній безпеці України. У Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року вказано, що чинниками ускладнення ситуації у цій сфері є: збільшення обсягів нелегального виробництва наркотиків та їх контрабанди; об'єднання наркобізнесу, корупції, тероризму та інших форм організованої злочинності. Окрім того наголошується, що ефективність правоохоронної діяльності у цій сфері повинна підвищитись насамперед за рахунок формування системи наукового забезпечення, спрямованої на виявлення ознак злочинної діяльності у сфері незаконного обігу наркотичних засобів та формування ефективного оперативно-розшукового, криміналістичного та експертного забезпечення досудового та судового розслідування.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. В останні роки активно здійснюються в країнах близького та дальнього зарубіжжя наукові дослідження в галузі організації протидії наркозлочинності та забезпечення контролю над наркоманією.

В Україні в різні часи здійснювалася розробка проблем боротьби за такими напрямками:

– розробка правових, організаційних та кримінологічних основ попередження та протидії злочинності взагалі та наркозлочинності зокрема (Л.М. Анісімов, А.Ю. Бабій, О.М. Бандурка, С.А. Буткевич, А.А. Венедіктов, В.В. Голіна, І.М. Гриненко, О.М. Джу́жа, І.О. Доброрез, В.О. Коновалова, О.М. Литвак, А.А. Музика, О.В. Одерій, В.М. Смитієнко, Ю.М. Юбко та ін.);

– розробка проблем оперативно-розшукового забезпечення аспектів протидії наркозлочинності (Б.І. Бараненко, Г.М. Бірюков, Е.О. Дидоренко, О.Ф. Долженков, І.П. Козаченко, Д.І. Никифорчук, Ю.Ю. Орлов, В.Л. Ортинський, М.О. Сергатий та ін.

За період після 2010 р. проведено низку досліджень на здобуття наукового ступеня доктора кандидата юридичних наук з прикладних проблем протидії наркозлочинності (А.М. Волощук, І.І. Башта, А.Л. Василюк, Г.В. Кириченко, А.М. Копилов, А.М. Кротюк, О.М. Мельник, О.М. Міщанинець, І.Й. Мисловський, В.В. Недільський, Д.О. Ноздрін, А.В. Окушко, І.О. Папуша, С.Д. Рєзников, М.О. Сергатий, О.М. Стрільців, Р.В. Тарасенко) [2-14]. Однак їхні праці стосувалися загальних основ державної політики протидії незаконному обігу наркотичних засобів та оперативної роботи щодо документування злочинної діяльності в цій сфері. Комплексні проблемами наукового забезпечення державної полі-

тики протидії наркозлочинності в умовах формування проактивної моделі правоохоронної діяльності не знайшли відображення в їх працях.

Метою статті є визначення теоретичних та організаційних проблем створення системи наукового забезпечення державної політики у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на теренах України.

Виклад основного матеріалу. Як показує досвід правоохоронних органів світу, ефективні методи боротьби з розповсюдженням наркоманії та наркобізнесом можливі за умови консолідації зусиль всіх країн та формування теоретико-методологічної бази діяльності їхніх правоохоронних органів. З цією метою Україна приєдналась до багатьох міжнародних правових актів (наприклад, Конвенції ООН "Про боротьбу проти незаконного збуту наркотичних засобів та психотропних речовин" 1988 р.) та на їх підставі прийняла важливі закони і програми, які враховують національні особливості розвитку. Аналіз криміногенної ситуації свідчить, що наркотизація суспільства проходить дуже швидкими темпами. На цій хвилі посилюється корупція. Вона проникає в усі формальні та неформальні структури. Тому боротьба з наркоманією є прямим обов'язком держави в особі правоохоронних органів, особливо це стосується контрабанди наркотиків, викриття системних зв'язків наркобізнесу з владними структурами, припинення корупційних схем, пов'язаних з наркозлочинністю.

Моніторинг наркотичної ситуації за останні п'ять років показує, що найбільш небезпечними є такі причини та тенденції у сфері незаконного обігу наркотиків:

- 1) використання території України, її портової інфраструктури для транзиту наркотиків до Західної Європи;
- 2) контрабанда кокаїну за різними схемами з країн Латинської Америки в Україну як для споживання на внутрішньому ринку, так і з метою транзиту до інших країн;
- 3) розширення кількості видів та контрабандних поставок синтетичних наркотиків з Нідерландів, Польщі, Литви, Китаю, зокрема стимуляторів амфетамінового ряду та аналогів психотропних речовин;
- 4) намагання організованих злочинних груп налагоджувати канали контрабандного переміщення метадону з Росії та Республіки Білорусь;
- 5) контрабандне постачання з Угорщини до України екстракційного опію з метою його подальшого збуту;
- 6) внутрішнє виробництво наркотиків рослинного походження (вирощування маку та конопель), а також налагодження виробництва синтетичних наркотиків та психотропних речовин в лабораторних умовах з метою подальшої реалізації на території України та контрабандного переміщення до суміжних країн;
- 7) поширення незаконних операцій з сильнодіючими лікарськими засобами та контрабанда фальсифікованих лікарських засобів з Китаю та Індії до України;
- 8) насичення ринку різноманітними лікарськими засобами іноземного виробництва, що містять речовини наркотичної дії, зокрема паратралм, терофун, субітекс, кетамін, колдак, трайфед тощо;
- 9) використання Інтернет-мережі для розповсюдження наркотичних засобів, психотропних речовин та сумішей для паління [15].

Враховуючи геополітичне розташування України, вона є суб'єктом постійного моніторингу з боку міжнародних органів у сфері протидії нелегальному обігу наркотиків та з боку злочинних транснаціональних організацій. Остання діяльність може сприяти тому, що Україна як країна-транзитер неминує перет-

вориться на країну – споживача наркотиків. На сучасному етапі йде зміна традиційних каналів транзиту територію України кокаїну з країн Латинської Америки та Європи, героїну – з країн Азії, психоактивних сполук – з Китаю, метадону – з Білорусії та Росії та інше. Так, територією України проходять канали контрабанди героїну афганського походження до країн Центральної та Західної Європи (т.зв. «Балканський північний шлях») за маршрутом: Афганістан, Пакистан – Іран – Азербайджан – Грузія – Україна – країни Західної Європи (новітній маршрут) або: Афганістан, Пакистан – Іран – Туреччина (Грузія) – Україна – країни Західної Європи (традиційний маршрут) та т.зв. «Шовковий шлях» за маршрутом: Афганістан, Пакистан, Іран – Азербайджан, Росія, Білорусь – країни ЄС або Афганістан, Пакистан, Іран – середньоазіатські країни СНД, Росія, Україна, Білорусь – країни Західної Європи [16, с. 124].

Окрім транзиту наркотичних засобів Південна Україна є традиційним місцем природного культивування нарковмісних рослин, що задовольняє внутрішній ринок нелегального обігу наркотичних засобів.

В той же час, починаючи з 2016 року, спостерігається активізація, у середньому на 30% щорічно, незаконного переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Найбільш активно здійснюється переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів на кордоні з Російською Федерацією, з Молдовою, з Республікою Білорусь, з Угорщиною, з Польщею. Менша кількість каналів нелегального постачання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів виявляється на кордоні, з Румунією та з Словаччиною [17, с. 58-64].

Окрім наркотиків природного походження постійно зростає ринок споживання синтетичних наркотиків і психотропних речовин, постійно виявляються лабораторії з їх виготовлення. Означеному сприяє використання наркоділерами можливостей всевітньої мережі Інтернет. Сьогодні практично не існує ніяких перешкод як для отримання формули виготовлення психотропних речовин, так і їх розповсюдження дистанційним способом. Усього за причетність до утримання нарколабораторій до кримінальної відповідальності притягнуто 70 осіб. В 2016 р. Департаментом протидії наркозлочинності Національної поліції України вилучено 2167000 г психоактивних речовин [16, с. 124].

Як вбачається, оперативна обстановка у сфері протидії наркобізнесу є складною та має тенденції до зміни традиційних видів і каналів нелегального постачання наркотичних засобів. Для виокремлення проблем наукового забезпечення державної політики протидії незаконному обігу наркотичних засобів їх аналогів та прекурсорів необхідно виходити з теоретичного розуміння поняття протидія наркобізнесу. У кримінологічній науці склалося стале уявлення, що *протидія наркобізнесу* – це комплекс заходів та видів діяльності, які здійснюються широким колом уповноважених на те органів, мета та зміст яких спрямовані на вдосконалення суспільних відносин шляхом усунення дії детермінант, які сприяють виникненню та розвитку наркобізнесу, та окремих її проявів, причин та умов шляхом їх послаблення, нейтралізації та усунення [18, с. 72].

Таким чином, формування системи протидії полягає в утворенні:

- відповідних суб'єктів, наділених владними повноваженнями у сфері протидії наркобізнесу з чітким розподілом їх функцій-завдань;
- системної модернізації діяльності інституцій, що здійснюють протидію наркобізнесу на загальнодержавному, відомчому та регіональному рівні;
- моделі діяльності виявлення детермінант та чинників наркобізнесу з метою їх нейтралізації.

Аналіз сучасного стану діяльності суб'єктів правоохоронної діяльності показав, що протидія наркобізнесу повинна бути заснована на системі концептуально нових наукових підходів, які обумовлюють:

- корінні зміни організаційно-правових основ функціонування правоохоронних органів (постійно з 2015 р. зміна структури та моделі функціонування спеціалізованих підрозділів Національної поліції);
- побудови стосунків між поліцією і громадянами на основах партнерства та формування відповідно до світових стандартів системи громадського контролю;
- чітке визначення компетенції працівників поліції та інших інституцій Держави у сфері забезпечення реалізації світових стандартів прав людини, удосконалення форм, методів і засобів протидії наркобізнесу.

Вищевикладене зумовило необхідність розробки державної стратегії протидії наркозлочинності в Україні та країнах СНД, яке неможливе без дослідження історичних передумов протидії наркозлочинності.

Державна стратегія України щодо протидії наркозлочинності передбачає:

- розробку комплексних заходів, що здійснюються правоохоронними органами для протидії незаконному обігу наркотиків: запобігання ввезенню наркотиків через державний кордон, перевезенню до цільових точок постачання, їх вирощуванню, виробництву, масовому незаконному розповсюдженню;
- посилення оперативного контролю за торгівлею обладнанням, хімічними речовинами, що використовуються у процесі виробництва наркотиків;
- впровадження новітніх технологій отримання інформації про факти незаконного обігу наркотиків, зокрема їх продаж через Інтернет, способи контрабандного перевезення, маскуванню, виробництва і створення нових видів психоактивних речовин та їх комбінацій [19].

Як свідчить світова практика, вирішення наведених завдань не можливо без створення гнучкої загальнодержавної системи наукового забезпечення всіх суб'єктів протидії наркозлочинності. При цьому слід враховувати, що чинниками необхідності формування системи наукового забезпечення протидії злочинам у сфері обігу наркотиків є:

- протидія наркозлочинності в Україні має ненауковий, волюнтаристський характер як наслідок прогалин антинаркотичної політики [20];
- наявність економічної інфраструктури наркозлочинності, що інтегрується у сферу легальної та нелегальної економіки України [21];
- поширення наркотичної субкультури в молодіжному середовищі, неефективність здійснюваних заходів протидії, що носять, як правило, реактивний характер;
- якісно новий характер наркозлочинності, що створює серйозну загрозу для національної безпеки України;
- сьогодні в Україні законодавчо не врегульовано механізм блокування чи обмеження доступу до Інтернет ресурсів, через які вчиняються кримінальні правопорушення у сфері незаконного обігу наркотичних засобів.

Створення ефективної системи координації і взаємодії правоохоронних органів України і країн СНД неможливе без проведення комплексних наукових досліджень і уніфікації підготовки кадрів для антинаркотичних підрозділів.

Важливим завданням наукового забезпечення протидії наркозлочинності виступає розробка теоретичних, методологічних і науково-прикладних основ організації діяльності органів Національної поліції України з розкриття злочинів, пов'язаних з наркобізнесом, експертних установ МВС та Міністерства юстиції України. Вона включає формування цілісної системи наукових поглядів на діяльність правоохоронних органів України в цій сфері, і напрацювання пропо-

зицій організаційно-правового характеру, формування принципово нових підходів, моделей і технологій раціоналізації і вдосконалення правоохоронної та експертної діяльності, які забезпечують практичне використання отриманих наукових результатів.

Окрім цього, важливим є і завдання з розробки концепції правової політики, зорієнтованої на безумовне викорінювання поширення наркотизма, конструювання механізмів забезпечення і реалізації цієї політики на практиці у взаємовідносинах правоохоронних органів і громадян, особливо в умовах удосконалення правових засобів протидії незаконному обігу наркотиків.

Проте приведений нами аналіз криміногенної ситуації показує, що сьогодні йдеться про загрозу "наркотизації суспільства" і відповідний ріст вимог до діяльності правоохоронних органів у боротьбі з негативними явищами, пов'язаними з наркоманією. Це вимагає істотного удосконалення нормативно-правової бази, подальшого удосконалення кримінального законодавства в цій сфері з метою максимального наближення його до вимог практики, проведення постійного моніторингу стану наркозлочинності, реформування механізму міжвідомчої співпраці, раціоналізації системи заходів превентивного характеру, проведення наукових досліджень у сфері протидії наркотогівлі і поширення наркоманії. Результатами наукових розробок повинні виступити напрацювання методики проведення антинаркотичної профілактичної роботи, створення цілісної системи взаємодії державних органів, установ і організацій з протидії наркоманії, впровадження спеціалізованих науково-технічних розробок в практичну діяльність правоохоронних органів та експертних установ.

Враховуючи ситуацію, що склалася, а також думки учених і практиків, наукове забезпечення і впровадження в практичну діяльність правоохоронних органів та експертних установ сучасних вітчизняних і світових напрацювань у сфері протидії наркобізнесу і наркозлочинності доцільно проводити за такими напрямками:

- розробка науково обґрунтованої методики проведення широкомасштабного соціологічного дослідження латентності наркоманії та наркозлочинності в Україні [15, с. 201];
- розробка інноваційних підходів до наркообліку;
- методики залучення та координації діяльності благодійних фондів, громадських організацій, релігійних осередків до участі в протидії незаконному обігу наркотиків;
- розробка технологічних засад попередження, виявлення та припинення фактів витоку наркотиків в незаконний обіг з об'єктів підприємницької діяльності, яким надана ліцензія на таку діяльність;
- внесення науково обґрунтованих пропозицій в законодавчі акти щодо зміни й удосконалення порядку обігу наркотичних засобів, розробки відомчих і міжвідомчих нормативно-правових актів в цій сфері;
- проведення моніторингів різних аспектів незаконного поширення наркотичних засобів;
- здійснення комплексних досліджень криміналістичних і кримінально-процесуальних аспектів виявлення і розкриття злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних речовин;
- формування регіональних медико-соціальних програм і нормативно-правових актів, спрямованих на протидію незаконному обігу наркотичних засобів;
- залучення недержавних благодійних і громадських організацій до проведення профілактичних заходів у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів;

- напрацювання методик і методологій антинаркотичного профілактичного навчання серед молоді і дітей і підготовки відповідних посібників, дослідження науково обґрунтованих принципів профілактики наркозалежності серед дітей, підлітків і молоді, що вчиться, сприяння і безпосередня участь в наданні консультаційної, психолого-педагогічної допомоги населенню, створення консультаційних центрів;

- внесення змін до учбових програм з підготовки правознавців і підготовка відповідного методичного забезпечення;

- напрацювання сучасних методик профілактики, лікування, реабілітації осіб, хворих на наркоманію, створення освітніх фільмів з проблем наркоманії;

- організація ефективних заходів міжнародної співпраці у сфері боротьби з наркозлочинністю, навчання і підвищення кваліфікації працівників ОВД.

Висновок. Така організація наукових досліджень забезпечить ефективну протидію наркозлочинності і стабілізує криміногенну ситуацію в цій сфері. Однак для оптимізації наукового забезпечення державної політики необхідно виходити з того, що поняття «наукове забезпечення» може розглядатися як:

- система фундаментальних та прикладних юридичних наук, що є підґрунтям формування сучасної теорії та практики протидії наркозлочинності;

- організаційна система науково-педагогічних та науково-дослідних підрозділів ВНЗ: «загальнодержавні» – «відомчі – міжвідомчі» науково-дослідні (експертні) підрозділи регіонального – центрального підпорядкування, що займаються моніторингом існуючих проблем теорії та практики протидії наркозлочинності, розробкою пропозицій з нейтралізації загроз з боку злочинності на ґрунті впровадження сучасних досягнень у різних галузях науки і техніки з визначенням методик попередження, виявлення та припинення злочинної діяльності у сфері обігу наркотиків, а також оптимізації діяльності структурних підрозділів та служб суб'єктів протидії злочинності;

- вид діяльності: діяльність науково-педагогічних та науково-дослідних підрозділів ВНЗ України, науково-дослідних (експертних) підрозділів регіонального – центрального підпорядкування, спрямована на створення наукового підґрунтя оптимізації теорії та практики протидії наркозлочинності;

- наукові категорії: відповідність фундаментальних, теоретико-прикладних знань об'єктивній реальності та викликам практики у сфері протидії наркозлочинності.

Відповідно до означеної структури наукового забезпечення державної політики у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів необхідно оцінювати його стан у відповідні етапи розвитку правоохоронної системи.

Стосовно наукового забезпечення як організації наукового забезпечення правоохоронної діяльності взагалі та протидії наркозлочинності зокрема, основним недоліком є відсутність відповідної науково-дослідної структури з координації діяльності всіх науково-дослідних та експертних установ, як це здійснено у деяких країнах Європи на основі принципу спеціалізації – диференціації на територіально-об'єктовому рівні (кафедри та науково-дослідні підрозділи ВНЗ, окремі спеціалізовані НДІ та групи, науково-експертні установи) та інтеграції на регіонально-центральному рівні (підрозділи наукового моніторингу проблем практики протидії наркозлочинності).

Відносно наукового забезпечення як виду діяльності науково-педагогічних та науково-дослідних підрозділів ВНЗ України, науково-дослідних (експертних) підрозділів регіонального – центрального підпорядкування, спрямованої на створення наукового підґрунтя оптимізації теорії та практики протидії наркозлочинності, слід визначити наукову діяльність основним показником діяльності

експертних підрозділів як установ, що повинні впроваджувати інноваційні технології, засновані на фундаментальних, теоретико-прикладних знаннях та викиках практики у сфері протидії наркозлочинності під час експертної діяльності.

Таким чином, головними завданнями наукового забезпечення державної політики у сфері підвищення ефективності боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів є такі:

по-перше, розробка належного навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців у сфері правоохоронної діяльності з питань протидії наркоманії і наркобізнесу (підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій, методичних рекомендацій та інших видів інтелектуальної власності);

по-друге, надання теоретичної і науково-методичної допомоги підрозділам правоохоронних органів по впровадженню новітніх технологій і передового досвіду (в т.ч. міжнародного) по боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів;

по-третє, облік проблем практики при розробці нових нормативно-правових актів і вдосконалення чинного законодавства в цій сфері;

по-четверте, вивчення, накопичення і поширення передового досвіду по боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів;

по-п'яте, розробка новітніх методик здійснення судової експертизи наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів

Означені пропозиції та рекомендації не вирішують усіх проблем наукового забезпечення, особливо щодо використання досягнень фундаментальних та прикладних юридичних наук у сфері протидії наркозлочинності. Ми запрошуємо до дискусії, що сприяє формуванню сучасної системи наукового забезпечення протидії наркозлочинності.

Бібліографічні посилання

1. Костенко О. Концепція «активної юстиції» URL: https://dt.ua/LAW/nauka_proti_zlochinnosti_kontseptsiya_aktivnoyi_yustitsiyi.html
2. Волошук А.М. Державно-правова політика протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (адміністративно-правовий аспект): автореф. дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 – теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / НАВС. Київ, 2011. 42 с.
3. Башта І.І. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності в процесі виявлення і розслідування злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 20 с.
4. Василюк А.Л. Організація і тактика протидії спецпідрозділами «К» СБ України незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Київ: НАСБУ, 2016. 20 с.
5. Кириченко Г.В. Кримінологічні засади запобігання контрабанди наркотичних засобів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Дніпропетровськ: ДДУВС, 2012. 20 с.
6. Копилов А.М. Організація і тактика контрольованої поставки наркотичних засобів (за матеріалами Служби безпеки України): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Київ: НАВС, 2015. 19 с.
7. Кротюк А.М. Запобігання незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у великому місті (за матеріалами МВС України): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ: НАВС, 2015. 20 с.
8. Лузогубенко Є.В. Взаємодія оперативних та слідчих підрозділів при розкритті злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Київ: НАВС, 2011. 19 с.
9. Мельник О.М. Протидія наркотизму серед неповнолітніх оперативно-розшуковими силами, засобами та методами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – кримінальний

процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 20 с.

10. Міщанинець О.М. Кримінологічні та кримінально-правові засоби протидії незаконного збуту наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, що вчинюється організованими групами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Харків: ХНУВС, 2015. 20 с.

11. Недільський В.В. Оперативно-розшукове забезпечення пошуку наркотичних засобів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Київ: НАВС, 2012. 20 с.

12. Ноздрін Д.О. Організація і тактика протидії органів внутрішніх справ злочинам у сфері незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів (за матеріалами підрозділів карного розшуку): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 20 с.

13. Окушко А.В. Виявлення та розслідування підрозділами національної поліції порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Київ: НАВС, 2018. 19 с.

14. Папуша І.О. Процесуальна діяльність прокурора у протидії незаконному обігу наркотиків: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. Одеса: ОДУВС, 2015. 20 с.

15. Україна: огляд наркоситуації в країні (на даних 2016 року). URL: file:///F:/FilesСпадок/Доктор2014/не напеч /2018/Наркот/Анотований звіт_2017.pdf

16. Національний звіт за 2017 рік щодо наркотичної ситуації в Україні (за даними 2016 року). Поглиблений огляд наркоситуації в Україні. Київ: Європейський моніторинговий центр з наркотиків та наркотичної залежності, 2017. 175 с.

17. Шинкаренко І.Р. Протидія наркозлочинності як основа забезпечення національної безпеки України. *Кримський юридичний вісник*. 2008. № 1(2). С. 58-64.

18. Раєцька Л.В. Організована злочинність і наркобізнес // *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2011. Вип. 24. С. 71–74.

19. Про схвалення Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 № 735-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/735-2013-D180>

20. Тимошенко В.А., Яценко В.А. Державна політика у сфері контролю за наркотиками: стан та проблеми (аналітичний огляд). *Вісник асоціації психіатрів України*. №1. 2012. URL: <http://www.mif-ua.com/archive/article/30988>

21. Шутка В. Протидія наркобізнесу в Україні: теоретичний та практичний аспект. URL: <https://naub.ua.edu.ua/2017/протидія-наркобізнесу-в-україні-теор/>.

Надійшла до редакції 21.05.2018

Shynkarenko I.R. Problems of scientific support of the national policy in the area of combating the illicit circulation of drugs, psychotropic substances and precursors. The article deals with determination of the problems and scientific providing of public policy in the field of counteraction to the illegal appeal of drug on the walks of life of Ukraine.

It is investigational theoretical soil and crime situation in the field of counteraction to the illegal appeal of narcotic facilities in Ukraine. The blanks of theoretical researches of carried out are studied in recent year.

Certainly, that efficiency of activity of the state in this sphere must rise first of all due to forming of the system of the scientific providing of sent to the exposure of signs of criminal activity in the field of illegal appeal of drug and forming of the effective under cover work, criminalities and expert providing of pre-trial and judicial investigation.

The basic lines of criminogenic situation in the field of counteraction to drugs criminality and structural elements of the scientific providing of activity of state institutes are distinguished.

The basic tasks of the scientific providing of public policy are certain in the field of increase of efficiency of fight against the illegal appeal of drug.

Keywords: public policy, of drugs dealing, narcotic facilities, monitoring of drugs situation, scientific providing, counteraction of narcotic criminality, channels of transit of drugs.